

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ДИМИТЪР БЛАГОЕВ"
Стара Загора, ул. „Любен Каравелов“ №70
тел. 0897809948

Утвърдил:

ЖАНА МИНЧЕВА
Директор на НУ „Димитър Благоев“

**УЧИЛИЩНА СТРАТЕГИЯ
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА
ОТПАДАНЕТО НА ДЕЦА ОТ
УЧИЛИЩЕ
2023 – 2024 година**

I. Въведение

Програмата е разработена на основата на проекта на Министерство на образованието и науката . Програмата следва поставените акценти, а именно:

- Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище;
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование;
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна информация за движението на децата и учениците.

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Основните принципи на програмата са:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Образованието и обучението трябва да е адаптирано към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

II. Визия на училището по отношение на превенция на отпадане.

Основните цели на НУ „Димитър Благоев“ са свързани с това:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен

център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

Визията за НУ „Димитър Благоев“ е свързана с осигуряване на ефективна, качествена и достъпна подкрепа за ученици, застрашени от отпадане която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.

В НУ „Димитър Благоев“ се предлагат разнообразни дейности, които са съобразени с насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците:

- Съчетаване на класни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- Работа с талантиви деца;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца със специални образователни потребности;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда.

III. Анализ

1. Силни страни:

- Квалифицирани учители;
- Организирано целодневно обучение;
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ;
- Извънкласни дейности;
- Възможности за изява в училищни и извънучилищни конкурси, състезания, тържества и др.;
- Създаване на приятелска среда;
- Работа по проекти;
- Безплатни учебници I- IV клас;
- Безплатни закуски I-IV клас;
- Извършване на дейности по превенция на отпадането.

3. Възможности за повишаване ефективността на работа по отношение превенция на отпадането:

- кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности;
- ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск;
- нови форми за ангажиране на родителите;
- ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище;
- обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище;
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, активна

работа с родителите;

- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете;
- периодична оценка и актуализиране на мерките;
- разширяване на връзките с извънучилищните институции.

3.4. Предпоставки за отпадане на ученици.

Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите.

- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище;
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца;
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата“;
- Липса на подкрепяща среда около училището;
- Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето.

IV. Целева група

- Ученици от I до IV клас, които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа.

В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

V. Цели на стратегията

1. Превенция на преждевременното отпадане на ученици от училище чрез:

- анализ на конкретни причини, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;

- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;
- плануване на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

2. Повишаване участието и ангажираността на родителите.

3. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество.

4. Кариерно ориентиране и консултиране.

5. Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я.

6. Завръщане на преждеременно напуснали училище към системата на образование чрез предлаганите в НУ „Димитър Благоев“ форми на обучение.

7. Кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен.

VI. Причини за преждевременното отпадане на учениците от училище

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Икономически причини;

2. Социални причини;
3. Образователни причини;
4. Институционални причини;
5. Причини, свързани със здравния статус;

Социално-икономически причини:

- Лошото качество на живот на определени социални слоеве;*
- Ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна);*
- Поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;*
- Използване на детето, непосещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа).*

Образователните причини:

- затрудненията при усвояване на учебния материал;*
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище;*
- наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.*

Психологически причини:

- Чувство за неуспех;*
- Отчуждение от натрупания училищен опит, неувереност в себе си;*
- Самовъзприемане: „нямат късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията.*

Институционални причини:

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и решително решаване на децата и учениците в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно.

Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование:

- *всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;*
- *публичност и прозрачност на цялостната политика - чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;*
- *обратна връзка с институции, родители, педагогически съветник, класни ръководители, ученици и учители;*
- *приемственост – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.*

VII. Политики и мерки за реализиране на стратегията.

Политики и мерки, които се предприемат в НУ „Димитър Благоев“ за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки. Отчита се спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете.

Политики и мерки произтичащи от:

Семейни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите ученици от центъра на града; по-ниска самооценка, невъзможност за прибиране в населеното място – загубване на детето.

Мерки: Подкрепа и мотивация чрез участие в редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, замисли в чужбина.

2. *Трудова миграция на родителите.* Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци,

които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, при необходимост и прояви на противообществени прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. *Липса на грижи* от страна на изоставени деца за по-малките братя и сестрички, както и за болни членове на семейството;

Мерки: Оказване на подкрепа на семейството – чрез дарения, организиране на благотворителни инициативи и кампании.

4. *Недостатъчна образованост на родителите.* Липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня, както и подготовката на детето за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи;

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната форма на организация в училище; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник. Работа по посока повишаване на информираността и мотивацията им за приобщаване към училищната общност.

5. *Конфликти в семейството и прояви на агресия* – домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: Училището се превръща в единственото защитено място за детето. Класният ръководител и останалите учители следят за емоционалното и физическо здраве на детето. В случаите, в които детето се намира в риск своевременно се информират органите за закрила и се осъществява подкрепа на семейството.

Други по-важни мерки и дейности, залегнали в комплексния план за достигане на стратегическите цели, свързани с превенцията от отпадане са:

1. Управление на информацията за преждевременно напусналите училище.

Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/;

2. Координиране действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник и училищното ръководство;

3. КВАЛИФИКАЦИЯ на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието.

Провеждане на обучителен семинар на педагогическите специалисти за последиците агресия и насилие в училище или семейството;

Провеждане на обучения за агресията и насилието и начините за разрешаване на конфликти;

4. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.

5. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.

Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;

Насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;

Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);

Участие на ученика в дейности в полза на класа или училището;

6. Извънкласни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане: участие в клубове по интереси; спортни дейности; екскурзии с учебна цел и др.

7. Провеждане на дискусии с ученици по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем;

8. Възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;

9. Създаване на Ученически съвет с цел мотивиране на учениците за участие в училищния живот.

Училищната стратегия за превенция на отпадането на ученици от НУ „Димитър Благоев”- Стара Загора е отворена за изменения и допълнения при спазване на процедурата, при която е приета.